

Äitiys- ja isyyslait yhdistyvät vanhemmuuslaiksi ensi vuoden alussa

Uudistuksessa nykysääntelyn peruslähtökohdat säilyvät ennallaan, ja lapsella voi jatkossakin olla enimmillään vain kaksi oikeudellista vanhempaa. Vanhemmuus kirjataan edelleenkin joko isyytenä tai äitiytenä, vaikka viestinnässä siirrytään pääsääntöisesti käyttämään sukupuolineutraaleja vanhemmuutta kuvaavia käsitteitä.

Laki tulee voimaan ensi vuoden alussa. Uudistus on osa pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelmaa.

Lapselle voidaan jatkossa vahvistaa toinen vanhempi aiempaa nopeammin silloin, kun lapsi on tunnustettu ennen lapsen syntymää

Mahdollisuus tunnustaa vanhemmuus ennen lapsen syntymää äitiysneuvolassa on nykyisin perheiden laajalti käyttämä mahdollisuus, joka on säilytetty myös uudessa laissa. Vanhemmuuslaki ei lähtökohtaisesti muuta ennakkotunnustamisen vastaanottamisen edellytyksiä. Esimerkiksi perusteet kieltäytyä tunnustamisen vastaanottamisesta säilyvät ennallaan.

Ennakkotunnustamisesta laadittavien asiakirjojen käsittely on ollut kuitenkin tarpeen uudistaa, sillä nykyinen paperinen menettely työllistää useita viranomaisia päällekkäisillä tehtävillä.

Asiakirjat toimitetaan jatkossa neuvolasta suoraan Digi- ja väestötietovirastoon VanhemmuusWeb –sovelluksen avulla

Keskeisimpiä uudistuksia on se, että tunnustamista koskeva asiakirja voidaan laatia uudella VanhemmuusWeb-sovelluksella 1.1.2023 lähtien. VanhemmuusWeb on uusi ennakkotunnustamisten sähköinen ilmoitusjärjestelmä. Se on verkkoselaimella toimiva sovellus, jonka kehittämisestä vastaa Digi- ja väestötietovirasto. Sovelluksen tietosisältö perustuu Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen vahvistamaan ennakkotunnustamisasiakirjan kaavaan. Sovelluksen käyttäjiä ovat äitiysneuvolan terveydenhoitajat ja kättilöt. Sovellus on maksuton ja se voidaan ottaa käyttöön kaikissa neuvoloissa 1.1.2023.

VanhemmuusWeb -sovelluksen käyttöönotto edellyttää toimenpiteitä organisaatioissa: sovellukselle on nimettävä vastuukäyttäjä, joka hakee itselleen käyttäjäoikeudet Digi- ja väestötietoviraston verkkoasioinnista. Vastuukäyttäjän tehtävänä on lisätä oman organisaationsa uusille käyttäjille käyttäjätunnuksia sekä päättää tarpeettomaksi käyvät tunnuksset. Vastuukäyttäjän oikeuksia voi hakea lokakuusta 2022 alkaen. Hakemus tulee tehdä jo syksyllä, jotta vastuukäyttäjällä on aikaa antaa käyttäjätunnuksset oman organisaationsa terveydenhoitajille ja kättilöille ennen vanhemmuuslain voimaantuloa. DVV julkaisee lisätietoja VanhemmuusWeb-sovelluksesta ja sen käyttöönotosta verkkosivuillaan osoitteessa <https://dvv.fi/ennakkotunnustamisen-ilmoittaminen>.

Sosiaali- ja terveysministeriö järjestää koulutukset äitiysneuvoloiden terveydenhoitajille ja kättilöille sekä kuntien ja kuntayhtymien lastenvalvojille

Koulutusten aiheena ovat ko. ammattiryhmien kannalta keskeiset lainmuutokset sekä uuden sähköisen järjestelmän käyttö. Koulutukset toteutetaan yhteistyössä Oikeusministeriön, Digi- ja väestötietoviraston sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa.

Webinaarit järjestään:

- äitiysneuvoloiden terveydenhoitajille ja kättilöille 8.11.2022 klo 12-13.30 ja
- lastenvalvojille 8.11.2022 klo 13.30-16.

Molemmista webinaareista jää tallenne myöhemmin katsottavaksi.

Ilmoittautuminen ja ennakkokysymykset:

Koulutukseen ilmoittaudutaan ja aihetta koskevat ennakkokysymykset lähetetään:
<https://link.webropolsurveys.com/S/6B1AED7068112D80>